

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Kommunehuset Sigdal
Dato: 15. mai 2012
Tidspunkt: Kl. 09.00-12.00

Til stede: Kari Ask, Dag Lislien, Tore Kravik, Gunnar Båsen, Frøydis H. Aasen

Rollag, 18.05.2012

Hege Jaren
Sekretær

Kari Ask
leder

Saker:

Sak 12/2012 Protokoll og referatsaker
Sak 13/2012 Delegerte saker
Sak 14/2012 Litjernvegen, søknad om dispensasjon for bruk, vedlikehold og utbedring
Sak 15/2012 Kulturminneprosjektet, rapport til gjennomgang og godkjenning

Orienteringer/diverse:

Bestillingsdialogen 2012 – tildelinger

Det er totalt tildelt kr. I tiltaksmidler over bestillingsdialogen for 2012 med følgende fordeling:

Tiltak	Omsøkt beløp	tildelt beløp
Bord og benker (2 stk)	50 000	50 000
Parkeringsplass Grøset	80 000	80 000
Skilting av stier	60 000	60 000
Skjøtsel av setervoll	50 000	50 000
Kartlegging rødlistearter	200 000	0
Søppel/avfallshåndtering	5 000	0
<i>SUM</i>	<i>445 000</i>	<i>240 000</i>

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Sak 12/12 **Protokoll og referatsaker**
Protokoll fra møtet 29.-30.03 godkjennes.

Sak 13/12 **Delegerte saker**
Ingen delegerte saker

Sak 14/12 **Litjernvegen, søknad om dispensasjon for bruk, vedlikehold og utbedring av avkjøring**

Fakta

Anne Kristin Strand og Jonn Rinden søker om tillatelse til bruk og vedlikehold av Litjernvegen som går fra grensa til Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, gjennom verneområdet og inn til eiendommen Nord Strand som har areal utenfor vernegrensen i nordøst.

Litjernvegen brukes ved landsbruksdrift på eiendommen Nord Strand og dekker følgende transportformål:

- Skogsdrift, herunder tømmertransport og skogpleie
- Tilsyn med husdyr og transport av dyr
- Adkomst til seter på eiendommen, herunder adkomst for leietakere og hytteeier

I søknaden vises det til at de går ut fra at Litjernvegen vil komme med på lista over eksisterende veier i forvaltningsplanen, og at dette vil medføre rettigheter knyttet til vedlikehold, nødvendig motorferdsel i forbindelse med tilsyn av husdyr på beite og grunneiers tilsyn med bygninger knyttet til landbrukseiendom jfr. verneforskriftens § 4 pkt. 4, 6 og 10.

Før vernet av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat i 2008, var omsøkte vei del av Heimseteråsen naturreservat (vernet i 2002). I forskriften for Heimseteråsen var vedlikehold av veg som var i bruk på vernetidspunktet, og motorferdsel på vegen direkte hjemlet jfr. unntaksbestemmelsen i § 4 pkt. 6. Verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, som nå omfatter tidligere Heimseteråsen naturreservat, viderefører i § 4 pkt. 4 og 10 mulighet for vedlikehold og bruk i forbindelse med tilsyn med husdyr på beite og grunneiers tilsyn med bygninger knyttet til landbrukseiendom og ved utsetting av elgposter. Motorferdsel utover dette slik det var generell åpning for i verneforskrift for Heimseteråsen er ikke videreført eller fanget opp i ny forskrift for storområdet.

Vegen har i dag normal bredde i forhold til veiklasse 3, men har behov for nytt topplag og generelt vedlikehold. I tillegg til vedlikehold søkes det om tillatelse til å utvide avkjøringen til Litjernvegen ved Moslund. Bakgrunnen for dette er at veien er for smal til at tømmerbilene i dag klarer å kjøre inn på brua uten risiko for skade. Veikrysset ligger helt i kanten på verneområdet, og konkret er det behov for å utvide bredden i avkjøringen mot tilstøtende vei med 2 meter pluss grøft og rensk av skråningen for å hindre utrasing. Skråningen består i dag av morenemasser som er brukt som massetak i forbindelse med anlegg av veiene i området, og er i dag bevoskt med yngre furu- og lauvskog/kratt.

Litjernvegen er i dag eneste mulige adkomst for uttransport av tømmer fra eiendommen som ligger utenfor verneområdet siden alternativ veg fra nord ikke er framkommelig for større biler. Veien grenser i vest mot et nasjonalt verdifullt og svært viktig biologisk område som i utkast til forvaltningsplan er klassifisert som en prioritert naturtype.

Det er gjennomført befarings med forvalter, representant for SNO og grunneier før saken legges fram for behandling i styret.

Vurdering

Formålet med fredningen av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Det er videre fokus på rødlistearter og områdets vitenskapelige og pedagogiske verdi.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Vernebestemmelsene angir i § 3 pkt 3 at det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Som eksempler på slike tiltak, og som er relevant for denne søknaden, nevnes blant annet vegbygging, graving, utfylling sprenging eller boring, bryting av stein eller fjerning av større stein eller blokker.

Verneforskriften angir under unntaksbestemmelsene i § 4 pkt. 4 at nødvendig motorferdsel på eksisterende veier som er definert i forvaltningsplan i forbindelse med tilsyn med husdyr på beite og grunneiers tilsyn med bygninger knyttet til landbrukseiendom og ved utsetting av elgposter er tillatt. Videre er vedlikehold av bygninger, veier og anlegg som var i bruk på vernetidspunktet og som er listet opp og kartfestet i forvaltningsplanen tillatt jfr. § 4 pkt 10.

Arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet er nå i slutfasen, og selv om planen ikke er endelig godkjent har vi god oversikt over eksisterende veier i området. Det er derfor ikke tvil om at Litjernvegen omfattes av disse to hjemlene når planen er godkjent.

Litjernvegen falt i verneforskrift for Heimseteråsen inn under de generelle unntaksbestemmelsene som tillot både motorferdsel og vedlikehold av vei. Forvaltningsstyret er av den oppfatning at det gjennom verneprosessen for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (som nå omfatter tidligere Heimseteråsen naturreservat) ble gjort en feil i og med at denne unntaksbestemmelsen ikke ble videreført for nevnte vei. Veien burde etter styrets vurdering vært fanget opp på lik linje med Øytjønnevegen, Bufjelltjønnevegen, Haslivegen og Trillasetervegen som alle er navngitt i forbindelse med tillatt motorferdsel i § 4 pkt 2.

Litjernvegen er i dag eneste mulige adkomst for uttransport av tømmer fra eiendommen som ligger utenfor verneområdet siden alternativ veg fra nord ikke er framkommelig for større biler. Avkjøringen er for smal til at tømmerbiler klarer svingen uten risiko for skade. Veikrysset ligger helt i kanten på verneområdet, og grenser i sør og øst mot vann og bekk/bru. Det er dette som gjør det vanskelig for større biler å ta seg fram. Den mest rasjonelle løsningen på problemet synes derfor å være en mindre utvidelse av krysset inn mot skråningen/veiskjæringen som så vidt berører vernegrensen i vest slik det er beskrevet i søknaden.

Verneforskriften har ingen dispensasjonshjemmel for omsøkte tiltak og må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven (NML).

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Tiltaket vurderes i det følgende i forhold til disse prinsippene.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Forvaltningsmyndigheten har god lokal og faglig kunnskap om verneområdet. Dette sammen med oversikt over kartlagte naturtyper i verneområdet anses som et godt faglig grunnlag for å behandle søknaden.

§ 9 Først var prinsippet

Vernebestemmelsene er klare på at det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Litjernvegen grenser mot et område som i utkast til forvaltningsplan er definert som "prioritert naturtype" med nasjonalt viktige biologiske verdier. Selve veien og bruk og vedlikehold av denne vil etter styrets vurdering ikke være i konflikt med verneverdiene. Dette underbygges av at vedlikehold og motorferdsel på denne var lagt inn som en unntaksbestemmelse i tidligere verneforskrift for Heimseteråsen.

Utvidelse av avkjøringen til Litjernvegen vil naturlig nok medføre et mindre inngrep i eksisterende veiskråning. Inngrepet omfatter utvidelse av eksisterende kryss med 2 meter i tillegg til grøft og rensk av skråning. Skråningen består i dag av morenemasser og er i dag bevokst av yngre furu og lauvskog/kratt. Etter nærmere vurdering i felt anser en likevel at dette er forsvarlig i forhold til verneverdier.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Påvirkningen skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En anser ikke at bruk, vedlikehold eller omsøkte utvidelse av avkjøring vil bidra til stor samlet miljøbelastning i verneområdet. Behovet for utvidelse av avkjøringen er knyttet til skogsdrift som forutsetter transport gjennom verneområdet. Dette ansees som en spesiell situasjon som ikke er relevant for andre deler av verneområdet og som ikke er fanget opp i gjeldende verneforskrift.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Prinsippene § 11 (*Kostnadene av miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*) er vurdert, men ikke funnet relevante i denne sammenhengen.

§ 12 (*Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*)

Bruk og vedlikehold av eksisterende vei vil etter forvaltningsstyrets vurdering ikke påvirke verneformålet negativt. Utvidelse av avkjøringen til Litjernvegen med 2 meter vil naturlig nok medføre at eksisterende veiskråning må flyttes tilsvarende. I vurderingen er økonomiske forhold knyttet til verdien av fortsatt å kunne bruke veien til uttransport av tømmer fra innenforliggende skog tillagt vekt. Inngrepet vil være lokalisert på grensen til verneområdet og tiltaket ansees som tilrådelig i forhold til verneverdiene under forutsetning av at det tas nødvendig hensyn.

Problemstillingen rundt bruk og vedlikehold av Litjernvegen har blitt kjent for forvaltningsstyret gjennom arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet. Saken er diskutert med Fylkesmannen i Buskerud, og det synes klart at de rettighetene knyttet til veien og som lå til grunn ved vern av Heimseteråsen naturreservat ikke er videreført i verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dette ansees som et arbeidsuhell, og forvaltningsstyret vil fremme forslag om forskriftsendring overfor Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Når denne endringen er gjort vil omsøkte bruk slik det er beskrevet i søknaden være direkte hjemlet, og derfor tillatt uten søknad. Inntil dette er rettet ønsker forvaltningsstyret å gi dispensasjon fra verneforskriften for motorferdsel på Litjernvegen. Tillatelsen omfatter i tillegg til søker også leietaker på seter samt Per Olav Mørk som bruker veien som adkomst til hytte. Sistnevnte er involvert i saken etter dialog og avklaring pr. telefon.

Vedlikehold av vei i verneområdet jfr. § 4 pkt 10 skal jfr. utdyping i utkast til forvaltningsplan *"...skje på en slik måte at veien ikke endrer karakter. Man tenker her på arbeider som skal holde veien ved like med tilsvarende standard som på vernetidspunktet. Det vil normalt være tillatt med nødvendig grusing og grøfting langs veier, men ikke endring til annet dekke som for eksempel asfalt. Når det gjelder grusing tenker man dessuten i denne sammenheng kun på fornying av bærelag/slitelag der dette finnes fra før. Dersom man ønsker å legge grusdekke på en gressgrodd vei, vil dette gå ut over vedlikeholdsbegrepet slik det er ment i forskriften. Å rette ut en sving eller legge en vei i endret trase, er ikke tillatt uten dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. Det samme gjelder dersom man ønsker å utvide veien i bredden."* Denne forutsetningen legges til grunn for begrepet vedlikehold som omtales i denne saken.

Forvaltningsstyret innvilger med bakgrunn i vurderingene over også søknad om utvidelse av avkjøringen til Litjernvegen ved Moslund slik det er beskrevet i søknaden og under befaring. I vurderingen av søknaden er det lagt avgjørende vekt på at Litjernvegen i dag er eneste mulige adkomst for uttransport av tømmer fra eiendommen som ligger utenfor verneområdet siden alternativ veg fra nord ikke er framkommelig for større biler. Det er videre lagt vekt på at det i tidligere verneforskrift for Heimseteråsen har vært mulighet for motorferdsel på veien. Negativ påvirkning på verneverdiene er vurdert, men ansett som små med begrunnelse i at inngrepet i hovedsak berører eksisterende veiskråning helt i grensen på verneområdet.

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Anne Kristin Strand og Jonn Rinden om dispensasjon fra verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat for motorferdsel på og løpende vedlikehold av Litjernvegen. Vedlikehold av veien skal følge de forutsetninger som er gitt i forvaltningsplanen.

Tillatelse til motorferdsel omfatter også leietakere på seter samt Per Olav Mørk som bruker veien som adkomst til hytte.

Tillatelsen gjelder til Litjernvegen er fanget opp gjennom forskriftsendring av § 4 pkt. 2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Tillatelsen omfatter også utvidelse av avkjøringen til Litjernvegen ved Moslund slik det er beskrevet i søknaden. Dette innebærer en utvidelse på 2 meter i tillegg til grøft og rensk av skråning.

Søknaden er behandlet med hjemmel i Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 48.

Tillatelsen påvirker ikke tiltakshavers plikt til å avklare inngrep mot gjeldende kommunalt regelverk.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Behandling

Enstemmig som forslag til vedtak.

Forvaltningsstyrets vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Anne Kristin Strand og Jonn Rinden om dispensasjon fra verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat for motorferdsel på og løpende vedlikehold av Litjernvegen. Vedlikehold av veien skal følge de forutsetninger som er gitt i forvaltningsplanen.

Tillatelse til motorferdsel omfatter også leietakere på seter samt Per Olav Mørk som bruker veien som adkomst til hytte.

Tillatelsen gjelder til Litjernvegen er fanget opp gjennom forskriftsendring av § 4 pkt. 2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Tillatelsen omfatter også utvidelse av avkjøringen til Litjernvegen ved Moslund slik det er beskrevet i søknaden. Dette innebærer en utvidelse på 2 meter i tillegg til grøft og rensk av skråning.

Søknaden er behandlet med hjemmel i Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 48.

Tillatelsen påvirker ikke tiltakshavers plikt til å avklare inngrep mot gjeldende kommunalt regelverk.

Sak 15/12

Kulturminneprosjektet

Fakta

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat har mange kulturhistoriske verdier som har stor betydning både i arbeidet med forvaltning og skjøtsel av verneverdiene og i forbindelse med informasjon og formidling. Forvaltningsmyndigheten erkjente tidlig behovet for å kunne dokumentere omfanget av kulturminner og kulturhistorie som et grunnlag for den videre forvaltningen av verneområdet. Kulturminneprosjektet ble igangsatt i januar 2010, og har gått parallelt med og som et supplement til arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet.

Det er gjennomført et omfattende arbeid både med innhenting av eksisterende kunnskap og registreringer i felt gjennom to hektiske feltsesonger. Arbeidet har vært organisert som prosjekt med arkeolog Hilde Roland som prosjektleder og Kjell Hongseth som prosjektmedarbeider. Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat har vært oppdragsgiver for arbeidet, mens forvalter har vært prosjektansvarlig og bindeledd mellom prosjektleder og oppdragsgiver. Arbeidet er i sin helhet finansiert gjennom midler fra Statens naturoppsyn (SNO).

Arbeidet skulle etter planen ha vært ferdigstilt innen utgangen av 2011, men omfanget av registreringer og bearbeiding av data har ført til forsinkelser.

Vurdering

Rapporten legges fram for gjennomgang og godkjenning i møtet.

Behandling

Enstemmig

Forvaltningsstyrets vedtak

Kulturminneprosjektet ansees som gjennomført i tråd med prosjektplan vedtatt i sak 04/2010 den 09.03.2010. Prosjektrapporten "Kulturminner og kulturhistorie i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - kilde til kunnskap, kilde til opplevelse" godkjennes.